

Коли ще хотів померти у Врсарі

А

Перший голос

Другий голос

Б

Жінка-контролер/білетер

Помічник

Жінка

Чоловік

В

Місце дії може бути схожим на станцію швидкісного трамваю або наземну станцію метро. Час - пізній вечір.

Дії А та Б під час діалогів залишаються на розсуд режисера. Вони можуть ходити по сцені, по черзі сідати на стілець, сідати на край сцени і т.д.

У лівому (для глядача) кутку сцени — купа сміття: старий одяг, газети, коробки, бляшанки, скляні банки, пивні пляшки та інше. Поряд лежить старий дерев'яний стілець.

А стоїть у центрі сцени, схрестивши руки на грудях. Він замислений, можливо, трохи стурбований.

А підходить до краю сцени, зазирає в оркестрову яму. Він явно на щось чекає.

Повертається спиною до глядацької зали та неспішно відходить у глуб сцени.

Пауза.

Перший голос (з оркестрової ями). Знайшли!

Другий голос (з оркестрової ями). Ми знайшли!

Перший голос. Так! Знайшли!

А розгортається і швидко підходить до оркестрової ями.

А. Що у вас там?

Пауза.

Перший голос. В сенсі?

Другий голос. У нас щось є.

А. Так покажіть!

На сцену з оркестрової ями кидають книжку.

А бере її до рук. Відходить від краю сцени, піднімає стілець, сідає, розкриває книгу.

Різко встає, торкає сидіння стільця рукою, морщиться, дістає з кишені газету, застилає стілець, сідає.

Читає вголос.

А. “К тому времени, когда Кокс вознамерился поднять затопленный в Капа-Флоу флот, ему еще ни разу в жизни не приходилось поднимать на поверхность ни одного судна, даже самой обычной шлюпки. Он никогда не занимался какими-либо спасательными работами. К тому же не имел диплома инженера. Его профессией была торговля металлоломом, за что он получил прозвище “большого старьевщика”.

А встає, йде до оркестрової ями.

І більше нічого? Це все, що ви знайшли?!

Перший голос. Ми тут працюємо наосліп!

Другий голос. Так! Ми ж не трунарі якісь! Нам потрібне світло!

А. Буде вам світло. Я вже послав за граблями та ліхтарями.

З довільного боку входить Б. Видно, що він збирався поспіхом. Вони з А тиснуть одне одному руки.

Б. Привіт. Приїхав, щойно довідався. Дружина дуже незадоволена. Я сам варив собі каву. Що тут у вас?

А. У нас – нічого. Тіла немає. Вони ще не знайшли його.

Б. Але ж був дзвінок!

А. Я знаю. Був дзвінок. Але ж тіла немає.

Пауза.

Б. Вони добре шукали?

А. *(роздратовано)*. Не знаю. Поки що знайшли тільки це *(показує на купу речей)*. Тут ганчірки, газети, коробки з-під цукерок, якісь бляшанки, трясця. Он, стілець ще знайшли.

Б. Це все сміття. Нас не зрозуміють, якщо це все, що ми знайшли.

А. *(роздратовано)*. Знаю, знаю. Вони ще у процесі.

Б. Боже! Ми знову залізли в якусь...

Пауза.

І заради цього я сварився з дружиною, сам варив собі каву та їхав сюди вночі!
Щоб що?

А. Я сам собі мелю шоколад, то ж не жалійся.

Б. Прийнято.

А. Дякую хоч на цьому.

Пауза.

Б. Як ти провів вечір?

А. Краще, ніж планував. Після роботи я трохи прогулявся, зайшов до ресторану та замовив собі рибу. Поки чекав, випив два келихи пива.

Б. Я вже заздрю. Ну-ну. Продовжуй.

А. Перекусив, сів у трамвай, потім пересів на маршрутку. Ближче до будинку сів на прямий тролейбус.

Б. Я думав, ти живеш ближче.

А. Так і є, просто поїхав манівцями.

Б розглядає купу зі знайденим мотлохом.

Б. Головне, щоб на радість.

А. Так. А вдома читав п'єси Дюрренматта та дивився кримінальні серіали. Навіть спати ліг раніше, ніж звичайно.

Б. У всіх своє поняття щастя. Мені б один такий вечір. Хоч на місяць.

А. Що тобі заважає?

Б не відповідає.

Пауза.

Перший голос. Знайшли!

Другий голос. Так! Знайшли!

А. Що?! Що ви знайшли?

Б. У них є щось.

Перший голос. У нас щось є!

Другий голос. Є! Знайшли!

А. Тож давайте вже! Показуйте!

На сцену з оркестрової ями кидають пару чоловічих туфель.

Б. Це черевики.

А. Чоловічі туфлі, якщо вже казати точно.

Б. Десь 42-й розмір.

А. Ми можемо подивитись. Або приміряти.

Беруть кожен по одній туфлі. Дивляться.

Б. На моїй стерто, але точно 42-й. Цей любив ходити пішки. Пішохід.

А. Нехай буде так. Тепер ми хоч би знаємо, кого шукаємо.

Б. Можна сперечатися.

А. Так, ти маєш рацію. Посперечатися завжди можна.

Перший голос. Продовжуємо.

Другий голос. Ми продовжуємо та шукаємо.

Перший голос. Поки це все.

Другий голос. Усе!

Б. Сподіваюся, що їм не переплачують.

А. Як і нам.

Ставлять туфлі біля купи з речами.

Пауза.

Із лівої куліси виходить жінка-кондуктор.

Жінка-кондуктор. Та-аак. Дівчата-дівчатка, хто ще не заплатив за проїзд?

Підходить до А та Б; вичікувально дивиться на них.

Б. Проїзний.

А. Квиток. Я вам уже показував.

Жінка-кондуктор. Пред'являємо, дівчата, показуємо.

А і Б пред'являють-показують.

Жінка-кондуктор. Добре-добре, молодці. Молодці, дівчата.

Йде.

А. Як же я втомився від цього.

Б. Аналогічно, але що робитимемо зі зниклим чоловіком?

А. Працюватимемо. Будемо працювати. Значить, кажеш, 42-й розмір?

Б. Це так само точно, як і те, що я маю дві дочки.

А. До речі, як малеча?

Б. Обережніше зі словами. Які вони малеча? Їм по шістнадцять років. Я вже починаю відчувати необґрунтовану ненависть до всіх чоловіків від п'ятнадцяти до п'ятдесяти трьох.

А. Пий аспірин та менше нервуй.

Б. До чого тут аспірин?

А. Просто у твоєму віці вже час.

Б. У нашому віці... Але ми маємо туфлі 42-го розміру і не маємо тіла.

А. У нас ще є книжка. Написана англійською та перекладена російською.

А підіймає та віддає книгу Б.

Переглядаються.

Б. Сторінка?

А. Сторінка двісті три, другий абзац.

Б. Поїхали... *(Читає)*. “10 ноября 1968 года было опубликовано официальное сообщение о том, что “Скорпион” найден в результате самой крупной в истории поисковой операции, в которой принимали участие 6 тысяч человек и 400 судов и самолетов...”

Пауза.

Це про якийсь підводний човен.

А. Мда. Тобто у них вийшло?

Б. Безперечно. Але вони мали трохи більше людей, і шукали не аби що, а підводний човен.

А. Не така вже безперспективна робота. Та й оплачувалася явно краще.

Б. Ми не знаємо, скільки їм платили та не враховуємо інфляцію.

А. Так. Але ж ми знаємо, скільки платять нам.

Пауза.

Не дивляться один на одного.

Б. Гарзд. Спробуй ти *(віддає книгу А)*. Сторінка сто двадцять один, абзац третій.

А. *(Читає)*. “Пока водолазы ставили заплаты на внутреннюю поверхность башен, Джианелли затопил вдоль обоих бортов линкора по четыре понтона подъемной силой 350 тонн каждый. Расчеты показывали, что для всплытия корабля достаточно сжатого воздуха, который будет накачан в его корпус, но Джианелли не хотел рисковать и распорядился на всякий случай увеличить подъемную силу самого линкора восемью понтонами”.

Б. Це вже щось. Ким би не був цей Джіанеллі, він не любив шампанське.

А. Це щось – тільки якщо мати тіло. Або хоча б корабель.

Б. Але думка про понтони – слухна.

Підходить до оркестрової ями.

У вас там є вода?

Перший голос. В сенсі?

Другий голос. У якому сенсі - чи є вода?

Б. Ви там ходите чи плаваєте?

Пауза.

Другий голос. Ми тут ходимо по коліна у воді, курва!

Перший голос. Нас не попереджали, що тут стільки води!

Другий голос. А води тут нормально так! І вже ніч! Вогкість!

Перший голос. Так! Вогкість! Нормально!

Пауза.

А. Почекай. Щось не сходиться.

Б. Ти хочеш сказати...

А. Так. Книжка суха. І туфлі сухі.

Б. Адже ти маєш рацію. Все логічно.

Пауза.

Підходить до оркестрової ями.

Якщо у вас там стільки води, то чому книга та туфлі сухі?

Пауза.

Перший голос. Ха!

Другий голос. Тому що ми знайшли і книгу, і туфлі не у воді.

Перший голос. Так! Ми їх знайшли на різних каменях!

А та Б дивляться один на одного.

А. З ними важко сперечатися, адже нас там нема.

Б. А я думаю, що корабель було б знайти простіше. Ба навіть підводний човен.

Пауза.

А. Давай поміркуємо. Припустимо, є чоловік, який виходить із дому і...

Б. Вийшов із дому та зник.

А. Прийнято – є чоловік, який вийшов з дому та зник. 42-й розмір взуття.

Б. Стандартний розмір, у цьому нічого незвичайного. Але куди він ішов?

А. Звісно ж, що назустріч із жінкою.

Б. Вона гарна?

А. Однозначно. Шатенка.

Б. Я більше люблю брюнеток.

А. Не має значення – нехай буде брюнетка. Він часто ходить до неї на зустрічі.

Б. Як ми це встановили?

А. По стертих підшвах туфель. Ти сам сказав, що він пішохід.

Б. Непогано. Продовжуй.

А. Продовжую. Він йде до неї з мрією прочитати щось із книги про підйом затонулих кораблів.

Б. Мрійник та романтик.

А. Вони йдуть у ресторан. Вона замовляє якийсь салат, сік, келих білого вина. Обидва трохи хвилюються. Вона – тому, що сподівається на освідчення в коханні, або на запрошення до нього додому, або...

Б. *(перебиваючи А).* А він – тому, що збирається їй зачитати захоплюючий фрагмент про спроби знайти підводний човен "Скорпіон", що затонув.

О. І скажи, що це не мотив!

Б. Він, звичайно, може і з усією душею, але ти маєш рацію – це мотив!

Пауза.

А. Нам залишилося лише встановити, як вона його вбила.

Б. І де вона його вбила.

А. І чомусь зняла з нього туфлі.

Б. І де тіло.

А. І чому туплі із книгою сухі.

Б. І хто такі – він і вона.

Пауза.

Перший голос. Знайшли!

Другий голос. Так!

Перший голос. Зачекайте!

Пауза.

Другий голос. Ні, не чекайте! Нам здалося!

Перший голос. Нам здалося. Нічого нема!

Другий голос. Шукаємо далі!

Пауза.

Б. А як все було не так? Наприклад, він не має грошей на ресторан...

А. Не було грошей на ресторан.

Б. Так. Не було грошей, і вони пішли просто гуляти до парку.

А. Звідки ми це знаємо?

Б. Ну я ж казав, що він пішохід.

А. Говорив, це правда.

Б. Вони гуляють. Вона хоче почути від нього трохи поезії. Можливо щось з Лорки. Місяць, ромашка, ось все це.

А. А він все ще збирається їй зачитати захоплюючий фрагмент про спроби знайти підводний човен "Скорпіон", що затонув. Мотив.

Б. Почекай. Тут все не так просто. Він їй починає читати, а вона кидає його та йде собі.

А. Тепер уже не бачу мотиву.

Б. Бо він пияк і випив ще до зустрічі. А вона, нарешті, втомилася від усього того. Раз – і пішла. Пияк-романтик - це вже занадто.

А. Але ж у нього ж немає грошей.

Б. На ресторан немає, а на те, щоб забутися в цьому жорстокому світі – він знаходить. Жінка пішла, життя жорстоке та абсурдне. Він бере у борг. Або зустрічає знайомого чи приятеля. Найкраще – цілу компанію.

А. Незнайомців.

Б. Так! Незнайомці - найкращий варіант! Всі випивають, він засинає, і вони крадуть його туфлі.

А. Гаразд, це склад злочину, але не мотив. Тоді чому вони крадуть туфлі та не продають їх, а викидають? Навіть не так – охайно складають на одному з каменів у важкодоступному місці.

Б. Отже, вбивають його. Ти ж знаєш правила – черевики знайти ще можна, а з головою завжди проблеми.

А. Знаю. Але мотив?

Б. Не люблять усе, що пов'язане морем. А він постійно заливає про рятувальні роботи, підводні човни, шампанське, ось все це.

А. А вони, наприклад, промислові альпіністи.

Б. Не думаю, що ці прям п'ють.

А. Добре. Вони просто різноробочі.

Б. Оце краще, оці вже точно з ним вип'ють. А в якийсь момент його б'ють пляшкою у скроню.

А. Або у тім'я. Знімають взуття.

Б. Забирають книгу, спускаються вниз та розкладають речі на камінні. Так щоб вони не намокли.

А. Це ритуальне вбивство.

Б. І знак нам. Вони нас не бояться.

А. Виклик.

Б. Послання.

А. Але що вони хотіли цим сказати?

Пауза.

Б. Головне – не говорити про це пресі. Ми маємо мовчати.

А. Звісно. Або ж у нас з'явиться Банда Книжкових Взуттьовиків.

Б. Або Вбивці Сухого Каміння.

А. Підйомники Трамвайних Кораблів.

Б. Королі Підводних Книг.

А. Боже, бережи нас від преси.

Б. І окремо – від кримінальних репортерів. Амінь.

Тиснуть один одному руки.

Що думаєш?

А. Що я ухвалив неправильне рішення і граблями тут не допоможеш.

З лівої куліси виходить жінка-контролер. За нею йде Помічник із парою грабель та мішком у руках.

Жінка-контролер. (суворо) Це ваш? Намагався зайти на станцію із морозивом. Я відібрала.

Б. І правильно зробили. Дякую, ми з ним розберемося.

Жінка-контролер іде.

А. І навіщо ти ліз сюди з морозивом? Чи не бачив табличку на вході?

Помічник. Тому що я купив усе, що ви просили, але втомився. І не бачив таблички на вході.

Б. Проїхали. Що там у тебе?

Помічник. Граблі. Дві пари...

А (*звертаючись до Б*). Я щойно тобі про це говорив.

Б киває.

Помічник. Два ліхтарики, дві пари рукавичок, дві респіраторні маски, шістнадцять анкерів на 112...

А. Навіщо шістнадцять?! Я просив п'ятнадцять! Гарзд. Забудь.

Б. Спускай їм.

Помічник ідеї до оркестрової ями.

Помічник. Ловіть граблі!

Скидає їх.

Перший голос. Можна було почати з ліхтариків!

Другий голос. Так! З ліхтариків. Граблі знайшов.

Помічник. Ловіть уже ліхтарики.

Скидає їх.

Другий голос. Нарешті! Тепер я хоч бачу ці хринові граблі!

Перший голос. Де розчинник? Ми ж просили.

Другий голос. Так! Ми просили 646-й розчинник! Де він? Ми що – не люди?!

Помічник. Це не так просто. Я ще працюю над цим питанням.

Відходить від оркестрової ями.

Чи будуть ще завдання?

А. Взагалі-то так.

Б. Граблі – це добре. Ліхтарики – просто чудово. Але нам потрібне щось ще.

А. Щось більше.

Б. Скажу прямо – нам потрібні понтони.

Помічник дивиться на них з подивом.

А. Я розумію...

Б. *(перебиваючи А).* Ми розуміємо, що просимо багато чого.

Помічник. Але де я зараз – уночі – візьму вам понтони? В супермаркеті?

Б. Бачиш, у тебе вже є план.

А. Ти впораєшся.

Помічник. Навіть якщо припустити, що ...

А. Ось і припусти. Нам не обов'язково знати всі подробиці.

Б. Саме так! Дій на свій розсуд. Але нам потрібні понтони та ящик шампанського.

Перший голос. І 646-й розчинник!

Другий голос. Так!

А. І наступного разу навіть не намагайся зайти на платформу з морозивом. Ти нас дискредитуєш. Це ж ганьба на увесь відділок.

Б. Ми чекаємо на тебе з понтоном.

А. Або на понтоні.

Помічник важко зітхає, розвертається та йде.

Б. Як думаєш, він упорається з покупкою шампанського?

А. Та ніби не зовсім ідіот. Може й впорається.

Б. Ми ризикуємо всім, а без шампанського такі справи не робляться. *(Пауза)* Пам'ятаю, в дитинстві... Знаєш, мені досі важко зрозуміти, чому багато людей із таким благоговінням згадують своє дитинство. Моє було дуже посереднім. Я навіть не пив шампанського. *(Пауза)* Можливо тому, що тоді я ще просто не вмів його пити. *(Пауза)* Але це могло б вирішити безліч питань. Навіть дивно, що за таких вихідних даних я подолав кризу.

А. Яку кризу?

Б. Криза семи років.

А. Розумію. Тим більше, що далі йшла криза восьми років.

Б. А потім криза дев'яти років.

А. І криза десяти років.

Б. І так – до повноліття.

А. Ох-хо-хо! Кризу повноліття навіть я пам'ятаю! Що дивно, бо на той час я вже точно вмів пити шампанське.

Б. Аналогічно... Ми мали жахливе дитинство. Не дивно, що обидва пригнічували ці спогади.

А. І ми ризикували куди більше, ніж зараз!

Б. Не нагадуй. Всі ці гойдалки, жаби, змії, кропива, іржаві цвяхи, каміння у вухах, землетруси, рибалки на Азовському морі, дівчата, прищі, перші полюції, перший страх смерті, школа!...

А. У мене дитинство було трохи простіше.

Б. І чим це тобі допомогло у житті? Зараз ми обидва сидимо над цією ямою і гадки не маємо, що робимо!

А. Не будь песимістом. Ми чекаємо на понтони та шампанське. Це доволі інтригуюче.

Пауза.

Другий голос. І 646-й розчинник!

Перший голос. Ми що, чи не люди?!

Б. *(замислено).* Принаймні ящик шампанського можна буде випити на трьох. До речі, навіщо їм розчинник?

А. Думаю, що у них дитинство також не задалося.

Б. Бідолашні діти!

З правої куліси виходять Чоловік та Жінка. У Чоловіка починає дзвонити телефон. Він скидає виклик.

Жінка підходить до А і Б, розпихає їх ліктями, дістає телефон. Включає його та світить їм в оркестрову яму.

Жінка. Не бачу!

Чоловік. Не кричи, альо!

У нього знову дзвонить телефон. Чоловік відбиває виклик.

Жінка. Ми точно сидимо тут! Я ж казала, що то не на балконі!

Чоловік. Досить уже, га?! Може просто сядемо?!

Жінка. Я хочу сидіти на наших місцях! На тих, за які ми заплатили клятні гроші!

У Чоловіка дзвонить телефон. Він скидає виклик.

З правої куліси виходить білетерка.

Білетерка. Після третього дзвінка до зали не пускаємо! Анумо, ваші квитки!

Чоловік. Що означає, не пускаєте?! Я заплатив гроші!

Жінка (*знову розштовхуючи ліктями А і Б йде до білетірки*). Ми до театру прийшли! Ви зовсім збожеволіли?! Охреніли тут, так?!

Білетерка. Квитки!

Чоловік. На! Дивись!

Показує квитки.

Тепер ми можемо спокійно подивитися ось це все?!

Білетерка. Так. Ви сидите внизу. Спускайтесь.

Жінка. Красно дякую!

Жінка починає голосно кашляти. Чоловік бурчить щось нерозбірливе. Обидва йдуть у ліву кулісу. Білетерка – у праву кулісу.

А і Б весь цей час стоять у заціпенінні.

Б. (*В оркестрову яму*) Хлопці. А дайте-но мені граблі!

Перший голос. Лови!

З оркестрової ями на сцену кидають граблі.

Б. бере граблі і швидким кроком йде в ліву кулісу.

Пауза.

Чутно шум, крики.

Пауза.

Б. повертається на сцену.

Б. Одну серйозну проблему вирішили.

А. Або створили.

Пауза.

Б роздумує кілька секунд, після чого кидає граблі в оркестрову яму.

Перший голос. Трясця твоїй матері!

Б. Я вам тут граблі скинув.

Другий голос. Можна було попередити!

Б. Вже як вийшло.

Пауза.

Притопить їх там десь.

Перший голос. Нормально.

Другий голос. Нам потрібен час.

Б. Усім потрібен час.

Пауза.

А. Ти як? Щось... можу зробити?

Б. Ні. Спасибі.

А. Тільки не упливай. Розумію, непростий день, тіло це, потім ті двоє. Ну?

Пауза.

Б. Розумієш... Немає більше ні прапорців, ні екваторів. Орієнтири зникли, і я майже не розумію, що взагалі відбувається, куди я прямую.

Минулими вихідними я вирішив зранку нікуди не поспішати. Навіть будильник не поставив.

Пауза.

Коли я прокинувся, вони вже були на кухні. Моя сім'я. Я чув музику – вони дивилися «Скотт і Бейлі»; чув кухонну метушню, смішки; чув, як дружина просила дівчаток не галасувати сильно.

Пауза.

Вони готували мені сніданок.

Розумієш, я був голодний, але мені несподівано зовсім розхотілося вставати. Я просто хотів і далі лежати під ковдрою, у теплі, слухати музику зі вступу до «Скотт і Бейлі»; слухати, як вони весело сміються і балакають між собою. Мені ЦЬОГО було достатньо! Просто лежати, нічого не робити, знати, що моя сім'я поряд і вона щаслива.

Пауза.

Мені вдалося трошки подрімати. Коли я знову прокинувся, вони вже дивилися передачу з Джеймі Олівером. Я його впізнав за голосом. Він там, як завжди, безбожно видавлював лимони. Ну ти знаєш, мабуть... А-а-а-а...*(Невиразно махає рукою)*.

Потрібно було вставати. Я пішов у кухню. Вони були раді тому, що я прийшов. І на сніданок був підсмажений хліб із якимось неймовірним соусом... Нічого в них не розумію... І вони насмажили котлет. Майже без цибулі, як я люблю. Було смачно.

Пауза.

І я зрозумів, що хочу, щоб так було ЩОДНЯ! Не бігти на роботу, не жити на цій незрозумілій і некоханій роботі. Ні! Я хочу жити у світі з моєю сім'єю, спати досхочу, нічого не робити і не ходити на роботу. Просто хочу бути пересічною людиною.

Пауза.

А. Ти начебто чудо справляєшся з цим. Мені здається, ти надзвичайно пересічний.

Б. Недостатньо пересічний! Я б знав, якби було достатньо!

А. Скиглення стариганя.

Б. Що?!

А. Я говорю – вікові зміни почалися.

Б *(відмахуючись)*. Та! Розкажи мені тут...

Пауза.

А. Гаразд, вибач, це було...

Б *(перебиває)*. Гаразд?!

А. Вибач! Вибач. Грубо вийшло.

Б. *(Стомлено)*. День безглуздий. Важкий день. Знову.

Тре очі.

І вже час купляти окуляри... Тут ти маєш рацію.

А. Що?

Б. Вікові зміни.

А. Просто твій монолог... Він мене трошки вибив. У тебе вийшло щось схоже на атаку легкої бригади.

Б (*сміється*). А щось у цьому є, ти маєш рацію!

А. Ти добре почав. З шаблями наголо, ось це все. Гарно, начебто. А закінчив – розстріляним гарматним м'ясом. Ось ти думаєш про сім'ю, затишок, міщанське щастя та пересічність. Але... Ти стоїш тут уночі і чекаєш на понтони. Хоча ми знаємо, що ніяких понтонів не буде. Їх і не могло бути.

Б. Ти також стоїш тут.

А. Хто ж сперечається? Ми обидва стирчимо тут без діла та тільки ті двоє (*киває у бік оркестрової ями*), можливо, дійсно щось роблять. І ми знаємо, що їм платять менше.

Б. Так. Слушно.

А. Але ми з тобою відповідальні. Іноді – а це трапляється дедалі частіше – мені важко пояснити самому собі... Пояснити за ЩО ми з тобою відповідальні.

Б. (*похмуро*). За виконання тупої чужої волі.

А. (*радісно*). Так! Це перше, що мені спадає на думку! Але не може все бути так просто. Як ти думаєш?

Б. В сенсі?

А. Ну, якщо припустити, що ми всього лише контролюємо виконання чужих наказів...

Б. (*перебиваючи А*)...То ми просто раби, які стоять над іншими рабами.

А. (*значно*). Навіть краще сказав, ніж я думав!

Б. Це було неважко.

А. (*з цікавістю*). До речі... А чому вони мовчать? Може, знайшли щось?

Перший голос. Ми слухаємо!

Другий голос. Так! Ми уважно слухаємо!

Перший голос. І все ще чекаємо на 646-й розчинник!

Другий голос. І ми нічого не знайшли! Ми чекаємо на понтони!

Пауза.

Б.*(задумливо).* Потрібно б їм підвищити зарплатню.

З лівої куліси виходить жінка-контролер. Іде рішучим кроком у бік правої куліси. Не дивиться на А та Б.

А. Пред'являємо. *(Пред'являє).*

Б. Показуємо. *(Показує).*

Жінка-контролер. *(Зі злістю).* Мамам своїм пред'являйте-покажуйте! А в мене вже робочий день скінчився. Бісові діти!

Іде.

А і Б знизують плечима.

А. Гарзд, розповім і свою версію атаки легкої кавалерії.

Б. Сподіваюся, не у віршах?!

А. Навіть не сподівайся...*(Пауза)* Колись я боявся літати. У будь-який літак особливо тверезим намагався не сідати. А якщо вже й сідав, то намагався парою-трійкою келихів вина заспокоїти себе перед неминучою смертю. Ну і ще ноги підтискав, коли потрапляли в зону турбулентності. І думав, що можна підстрибнути під час удару об землю.

Пауза.

Гарні були часи. Але мій зрадливий *(Б регоче)* організм виробив абсолютно несподівано для мене нову схему, і останні роки я не можу пити в літаках. Так... Тепер заходячи в літак, я падаю у своє крісло і засинаю, сплю, зараза, мало не до посадки.

Б. *(навмисне серйозним тоном, з іронією).* У житті не чув про таку трагедію! Може тобі записатися на прийом до психоаналітика?

А. Ти вбив двох людей. Совість не мучить?

Б. Що?*(Обурено)* Що?

А. Просто намагаюсь зрозуміти. Ти щось відчуваєш? Не знаю. Може, переживаєш. Жахи тебе мучать. Сумління прокинулося. Є щось?

Б. *(З роздратуванням).* Ось навіщо про це говорити зараз? Не кажучи вже про те, що я їх не вбивав – лише налякав.

Пауза.

Ні. Ні, я не відчуваю твоїх докорів сумління!

А. Не дивно, адже я їх не маю. А ось ти...

Б. *(перебиває).* Давай закінчимо цю розмову?! Добре?

А. Ти хочеш сказати, що гравець набрехав, і немає жодних...

Б. Старі божевільні, що надихають фашистів вміють тільки брехати.

А. *(Примирливо піднімаючи обидві руки).* Добре! Добре. Зрозумів. Я зрозумів. Ти нікого не вбивав.

Б. Все?! Ми поговорили?!

А. Поговорили. Я тебе почув.

Пауза.

Дивляться один на одного, відвертаються.

Довільно входить Помічник.

Помічник. Діла не буде.

Б. В сенсі?

А. Ти про що?

Помічник. Понтонів немає і не буде. Цю ідею можете сміливо ховати. Чи топити.

Пауза.

А. Неприємно.

Б. А ми все так чудово розраховували.

Помічник. Я зробив все що міг.

А. Хабарі?

Помічник. Так.

Б. Не забудь вказати це у графі "відрядження".

А. Так, хай бухгалтерія попрацює. Кажеш, шансів немає, так?

Помічник. Я зробив все що міг і трошки більше. Нуль.

А. Цю невдачу можна прийняти. А шампанське?

Помічник. *(Хапається за голову)*

Пауза.

Б. Буває. Ми тебе сьогодні добряче запрягли. Вибач будь ласка. Я все розумію.

А. Хороша робота, синку. Сьогодні у всіх не найкращий день.

Б. Так, я відпускаю тебе раніше. Відпочивай.

Помічник. Дякую! Вибачте ще раз! Я побіг!

Перший голос. *(Швидко, нерозбірливо).*

Другий голос. *(Швидко, нерозбірливо).*

Помічник у йде. На сцену виходить Жінка.

А першим помічає її.

А. Дивись-дивись!

Б. Ти думаєш...

А. Так! Ось тільки... Вона шатенка чи брюнетка?

Б. М-м-м... Не знаю. Я не дуже добре розуміюся на жінках.

А. *(обурено)* У тебе ж дружина та дві доньки!

Б. САМЕ про ЦЕ я і говорю!

А. Гарзд. Спробуємо якось... *(До Жінки)* Добрий вечір, пані. Ви когось шукаєте?

Б. Чи, може, когось загубили?

А з люттю дивиться на Б.

Жінка. О-о-о! А ви вже тут? Поліція, так?

Перший голос. Поліція! Там поліція! Гаси ліхтарі!

Другий голос. Поліція?! Ліхтарі!

А і Б дивляться у бік оркестрової ями.

Пауза.

А. Вибачте. Ви шукаєте чоловіка?

Жінка. Я? Я не знаю. Можливо.

Б бере в руки туфлі та книгу, підходить до жінки.

Б. Шановна пані, ви впізнаєте?

Жінка. О. О! Впізнаю. Це його речі.

А. Прекрасно!

Б. Ми шукаємо зниклого чоловіка. І все йде до того, що тільки ви можете допомогти нам.

Жінка. Чого ви так вирішили?

А. Ви його знаєте...

Жінка. Непереконливо. Знала, - скоріше так.

Б. Розповісте нам, що сталося?

Жінка. З якого дива? Ви з поліції?

А. Можливо. Нам надійшов дзвінок про те, що тут (*киває у бік оркестрової ями*) виявлено тіло чоловіка. Поки ми знайшли тільки туфлі 42-го розміру та книгу.

Б дивиться на обкладинку.

Б. Автор – Джозеф Горз, якщо я правильно вимовляю.

А. Так, Горз. Що ви на це скажете?

Жінка. (*Сміється*) Скажу, що я не Горз, але ця книга моя.

А та Б переглядаються.

Б.(*невпевнено*) А туфлі...

Жінка. Туфлі, без сумніву, не мої. Ви його знайшли?

А. Ні. І ми думаємо, що ви могли...

Б.(*перебиваючи А*) Розкажіть нам, що сталося, пані.

Жінка. О, розповісти. Вам. Двом незнайомим чоловікам. Не факт, що навіть із поліції. Тут. На платформі. Пізно вночі.

Пауза.

Чому б і ні?

А. Тоді починайте.

Жінка. Отак відразу? Без підготовки? Дайте пані хоч пару секунд.

Пауза.

Піднімає руки до обличчя; дивиться на них здивовано. Розглядає. Думає.

Пауза.

(пошепки звертаючись до А та Б)

Скажіть - "мотор"!

А. Що?

Б. Мотор!

Пауза.

Жінка. *(Дивлячись на руки).* Немає кілець.

Пауза.

Так дивно. Ніколи їх не любила. Кільце мені завжди здавалося ланкою в ланцюзі. Однією з ланок, так. А з ланцюгами у мене все погано.

Неприродно сміється.

Вибачте...

Ми... Колись давно ми товаришували. Тепер навіть рік не згадаю, коли це все почалося. Ладили, дружили, лазили постійно у кіно, шлялися барами, вулицями. Книжками обмінювалися*(Усміхається)*. Я досі вважаю, що він дуже багато зробив для мене. Точніше, я не забуваю про це і не забуду.

Після...*(запитливо, до себе)* після? одного випадку... Так буває... Ми перестали. Перестали бути ми. Не зрозумієте, навіть не намагайтеся!

Пауза.

Але так – я зустріла іншого чоловіка. Друг мій зник. Я проміняла наші веселі спільні вечори на регулярний секс, регулярний сніданок, регулярні поїздки до батьків!

Пауза.

Я була щаслива, о так! Думаю, що й він був. Щасливі. Ми не бачилися багато років, але нещодавно випадково зв'язалися і вирішили знову зустрітися. І він пообіцяв мені повернути цю книгу.

Пауза.

До цього ... Трясця! ... Моменту...

Пауза.

Мені почало здаватися... Мені здалося, що я старію. Моє обличчя. У дзеркалі я побачила... Яюсь. Що воно змінилося? Я побачила череп, обтягнутий шкірою. Обтягнутий шкірою череп з переляканими очима! Вилиці стирчать! Хіба це я? Ні, це брехня! Не можна так постаріти! Так швидко. Так безцільно. "Це - неправда!", - повторювала я. І боялася, що він теж помітить це. Те, що я змінилася, і те, що я боюся.

Пауза.

Він помітив.

А та Б переглядаються. А хоче щось сказати, але Б жестам його зупиняє.

Жінка. Ми зустрілися вчора ввечері. Він здався мені... не таким молодим та легким, як раніше. Змінився.

Пауза.

І він також боявся. Не знаю чи мине колись те враження, що він справив на мене. Чесно кажучи, ми не впізнавали одне одного. Дві налякані та абсолютно чужі людини.

Сміється.

Ми багато говорили, багато пили... Так-так, потім, коли вже багато пили, стало простіше. Він почав розповідати про себе, про те, як він ЗМІНИВСЯ всередині себе, як став іншою людиною. А я бачила його, дивилася і думала лише про те, що він став гладким. Як я хотіла втекти! Але він випередив мене.

А. В сенсі?

Б. Тобто, ви хочете сказати, що не вбивали його?

Жінка.*(сміється)* Звісно ні. Ми розійшлися мирно. Він спробував зачитати мені захоплюючий фрагмент про спроби знайти підводний човен, чи що таке.

Б.*(переможно)* Ха!

Жінка. А коли я перервала його, він, і так не дуже тверезий, допив келих вина, кинув на стіл якихось грошей, зняв туфлі і втік босоніж. З моєю книгою. Яку я досі не прочитала.

А.*(пригнічено)*Ось ми й встановили, на що витратили стільки свого часу.

Б. Найбезглуздіший день із тих, що я пам'ятаю.

Жінка. Знято! Чи можу я забрати свою книгу?

А. Звичайно.

Віддає жінці книгу; вона йде не прощаючись.

Пауза.

А сідає на стілець і хапається за голову.

Б. Не можу повірити...

А. Я теж.

Б. Така нісенітниця.

А. Єресь!

Б. А ми тут вбивалися, як...

На сцену виходить Чоловік без взуття.

Чоловік. Вибачте. Добрий вечір. Ви тут не знаходили туфлі?

А. Ви про туфлі 42-го розміру?

Чоловік. Так!

Б. Може, ви й книгу шукаєте?

Чоловік. Ще й як шукаю! Це моя книга про затоплені кораблі та підводні човни!

Б. А жінку? Ви не шукаєте жінку?

Чоловік.*(похмуро).* Можливо. Я ще не вирішив остаточно.

А. Підійдіть, будь ласка, сюди.

Підводить чоловіка ближче до краю сцени.

Б. Ще ближче.

Ставить його на краю оркестрової ями.

А. Чи є вам що сказати?

Пауза.

Чоловік. Так... Колись я був молодше і спритніше, ніж зараз. Мені все вдавалося. Думав, що все вийде. Коротше. Коли ще хотів померти у Врсарі...

А і Б штовхають Чоловіка в оркестрову яму.

Дивляться один на одного.

Обидва розлючені.

А. Більше не хочу слухати сьогодні нікого!

Б. Підтримую!

Відходять від оркестрової ями.

Перший голос. Ми знайшли!

Другий голос. Знайшли!

А. Ні, без нас ці два нічого не можуть.

Б. Напрочуд непристосовані пани!

А. *(В оркестрову яму, весело, з глузуванням)* І що ж ви там знайшли?

Перший голос. Тіло! Ми знайшли тіло!

Другий голос. Це жінка!

Пауза.

А і Б одуріло дивляться один на одного.

Відходять від оркестрової ями.

Не дивляться один на одного.

Б.*(відчужено)* Я додому до родини.

А.*(відчужено)* Я – в морг.

Йдуть у різні боки.

Пауза.

На сцену виходить В і йде до оркестрової ями.

В. Підйом! Новий дзвінок. Був дзвінок! Там десь знайшли нове тіло.

Кілька секунд чекає на відповідь.

Відповіді немає.

В. На вас чекає премія, можливо. А що беззаперечно - гірка праця. Зневага, сумніви в собі, безсонні ночі - це ваше безкоштовно. До роботи!

Розвертається і, пританцьовуючи, йде зі сцени.

Звучить вступ до пісні Graveyard Orbit гурту Crystal Stilts. Музика обривається на 14 секунді. Одночасно гасне світло.